

SEPTEMBER

- *September warm, dat de winter zich erbarm.*
- *Als in september de donder knalt,
met Kerstmis sneeuw met hopen valt*
- *Aan de septemberregen
is altijd veel gelegen;
want septemberregen op het zaad,
dat is waar de boer op staat.*
- Bij slecht weer kunnen de schoolkinderen volgend gedichtje opzeggen:
Sinte Kathelijne,
laat het zonneken schijnen,
laat de regen overgaan
zodat wij droog en monter
weer naar school kunnen gaan.
- *Als het regent in september
dan valt Kerstmis in ... december.*
- *Septemberregen komt de boer goed gelegen.*
- *Septemberregen, komt de druiven goed gelegen.*
- *Vorst in september, zacht weer in december.*
- *Op een warme september, volgt een droge oktober*
- *Zo het in september dondert,
leveren de granen wel honderd!*
- *Donder in september geeft sneeuw in maart.*
- *Als in september de donder knalt,
met Kerstmis sneeuw met hopen valt.*
- *Veel noten, harde winter!*
- *Staan er veel noten op de twijgen,
dan gaan we een strenge winter krijgen.*
- Nu gaat men langzaam naar het kappen van de rijpe bomen:
Boompje groot, manneke dood.

1 september.

- Feestdag van de H.Egidius, patroon van de handschoenmakers.(1725).
- *Het weer dat Egidius biedt,
eindigt voor vier weken niet!*
- *Als het schoon is met Sint-Giel,
duurt het tot Sint-Michiel!*
- *Als het op sint-Gillis regent,
zal 't lang blijven aanhouden!*
- *Is Sint-Egidius heet,
hij geeft een schone herfst met veel zweet!*
- *Sint-Gillis verbeurt den ongere,
en den achterongere! (Maasland). (schaf tijd).*

- Sint Gilleke, 't kloske op 't spilleke.
- Sint Michiel: 't kloske op 't wiel! (winterbezigheid van het spinnen).
- *Als Sint-Giel blaast op de hoorn,
Boerke, zaai dan snel uw koorn!*
- *Valt begin september de regen in plassen,
Het volgend jaar zal 't graan goed wassen.* (P.v.Zummeren)
- **Mulken:** Ook gevierd is Sint-Gillis in Mulken en te Wimmertingen, aanroepen tegen de vallende ziekten.
- *Met Sinte-Giel regen,
Zal lang duren en is geen zegen.*
- In Limburg kent men een namiddagterm nergens bekend in Vlaanderen:
Sint-Gillis verbeurt den ongere,
En den achterongere!
(bedoeld is hier de schaftijd)
- *Is het schoon met Sinte-Giel,
't zal zo zijn tot Sinte-Michiel!*
- Te **Wimmertingen** speciale aanroepingen tegen kinderstuipen, gejaagdheid en vallende ziekten. Te **Opglabbeek** tegen allerhande moeilijke kinderen en keelziekten. (Sint-Gilliskapel). Eigenlijk was hij een Griek van adellijke afkomst die, hoewel in Athene geboren, in Arles in een kluis als eremiet leefde. De legende verhaalt dat hij door een hinde werd gevoed. Hij stichtte het klooster en wordt aanroepen tegen hoofdpijn, stuipen, zenuwziekten, en men roept zijn hulp in voor lastige kinderen. Vooral in Limburg wordt hij in vele kapelletjes vereerd. Hij is tevens patroon van de leerbewerkers, handschoenmakers.
- *Het weer dat Sint-Gillis biedt,
en eindigt voor de vier weken niet.*
- *Regent het in september,
dan valt kermis in december !*
- **Limburg algemeen:** Sint Gillis verbeurt den ongere, en den achterongere. (nu wordt het middagslaapje en het vieruurtje afgeschaft.)
- **Leut:** Begin van de octaaf van het feest van de H. Gillis met eucharistieviering en verering van de relikwie.
- **Tongeren-Mulken:** Bedevaart naar St. Gillis te Mulken in de vroeg-gotische kerk. Een der oudste bedevaarten van het land, waar jaarlijks nog duizenden bedevaarders deelnemen, als pelgrim. Schilderachtig dorp gelegen naast het Kasteel van Betho. Aanroepingen en zegeningen tegen zenuwziekten, stuipen en kinderverlamming, opgejaagdheid en overspanning. In de middeleeuwen werden levende katers geofferd. De pelgrim bracht dan levend pluimvee of konijnen die gelegd werden in een kamertje onder de toren in een grote korf.
- **Tongeren:** St.-Giels komt aangeblozen, Hij verbied stroohoeden en lijnen hozen
(Limb.1931/nr.2:blz.36.)
- *Is het schoon weer met Sinte Giel,
blijft het schoon tot Sint-Michiel.(29 sept).*
- *Is Sint-Egidius heet,
't geeft schone herfst met zweet.*
- *Sint Giel met zonneschijn,
dan zal dat nog vier weken zijn.*
- *Op één september heel mooi weer,
de herfst zal mooi zijn evenzeer.*
- Sint Gilleke,
't kloske op 't spilleke:
Sint Michiel,
't kloske op 't wiel.

2 september.

- **Aubel:** Op O.L.Vr. Geboorte vertrekt de jaarlijkse processie voor voetgangers naar Kevelaer vanuit Montzen (5u) Aubel (6u30). De verschillende groepen komen samen te Mechelen waar een hoogmis wordt gezongen en dan wordt gezamenlijk de tocht hervat. Men is terug op 15 september. Tot prefect is Nic. Nijsen, broer van de E.H.Pastoor Nijssen te Ans, verkozen ter vervanging van de heer Heusschen, overleden.

(Het Luikerland 1890)

- **Genk, Gelieren:** Heidefeesten waarbij de pastoor de boekentassen zegent voor de deelnemers van de basisscholen maar ook deze van het middelbaar onderwijs.
- **Heers:** St. Gilliskermis waarbij de viering vooral om de kleine kinderen te verlossen van zenuwkwalen, stress en angst. Relikwieverering en plechtige dienst voor de overledenen van de parochie.
- **Leut:** De eerste week van september worden de relikwieën van Sint-Gillis vereerd na de avondvieringen.
- Feestdag van Margaretha, een Vlaamse heilige, ook Fiere Margriet genaamd omdat ze de belofte van zuiverheid onderhield en werd vermoord om haar weerstand tegen een verkrachter. Haar lichaam werd in Leuven in de Sint Pieterskerk begraven.

3 september.

- **Meeuwen:** Bedevaart naar het graf van Broeder Isidoor te Kortrijk met eigen eucharistieviering.
- **Peer-Wijchmaal:** Samen met Meeuwen deelname aan de bedevaart naar het graf van Broeder Isidoor te Kortrijk.
- **Peer:** Bedevaart naar het graf van Broeder Isidoor te Kortrijk.
- **Overpelt:** Oogstdankmis door de landelijke gilde in samenwerking met de missiekring.
- **As:** Bedevaart naar Beauraing en Malonne.
- **Alken:** Sint-Jorisdag gevierd door verschillende verenigingen met fietstochten, oude ambachten, volksspelen, geleide blindenhondendemonstratie, dit op het Sint-Jorishoekje. 011/31.57.82. (1995)
- Feestdag Gregorius de Grote (1604)

4 september.

- **Heers:** Weekeind van viering van de H. Gillis met kermis en verering van de relikwieën van de heilige met speciale zegen vooral voor de zieken door handoplegging. Ook kinderzegen.
- **Voeren:** In het centrum vindt het traditioneel ganskappen plaats, gevolgd door het koningsbal.(1994-1995.)
- **Moelingen:** De Stoet organiseert de traditionele reidansen of cramignon. De kapitein leidt de jeugd door de straten van Moelingen. De kermis wordt afgesloten met een dansavond in de feesttent.
- Eerste Ijzerbedevaart naar het graf van Joe English, van Ierse afkomst, maar ook tekenaar van het eerste grafkruis met A.V.V.V.V.K. (4 september 1920).
- Feestdag van de heilige Rosa.
- Feestdag H. Rozalie (11160)

5 september.

- **Beringen:** Rond deze datum heeft een internationale bedevaart plaats van Esperantisten, ziekenzalving en aanroepingen in deze wereldtaal in Banneux.
- **Wimmertingen:** Sedert 1862 bestaat hier een zeer drukke St.Gilisviering en verering in vorm van een bedevaart door pelgrims, ook buiten de provincie. Bescherming tegen kinderziekten en zenuwkwalen, kwijnende en terende ziekten. Viering zich uitstrekkend over heel de maand september. Vanaf 1863 bestond er ook een Broederschap.
- **Tongeren:** Oogstvuur op de markt met folkloristische en volkskundige manifestaties.
- *Vorst in september*
- *een zachte december* (1996).
- *Septemberregen,*
Komt zaad en wijnstok goed gelegen.

6 september.

- **Maaseik-Susteren:** Wigibaldfeesten te Susteren met speciale verering van de H. Wigibaldus, volksheilige en stichter van Susteren. Deelname van verschillende groepen uit beide delen van Limburg. Na de feestelijkheden opening van de rommelmarkt, optreden van wagenspelen.
- **Heppen:** Meer dan een eeuw oude St.Blasiusverering met oplegging van kaarsen en zegeningen voor keelaandoeningen. Waarschijnlijk dateert deze verering uit 1777. Over de geschiedenis werd

- een mooie brochure uitgegeven samen met een siertegel.
- *Graaft de mier een diepe gang,
wordt de winter streng en lang,
maar nog erger zal het ons berouwen,
als de mieren hoge nesten bouwen.*
- *Schijnt de herfstmaandzon met zomerkracht,
maakt veelal de wintermaanden zacht.*
- *De septemberregen komt de boer
heel goed gelegen.*
- *Trekvogels in septembernacht,
zij maken de kersttijd zacht.*
- **Opplabbeek-Louwel:** Brambierfeesten van 6 tot en met 8 september met allerhande volksfeesten, en vooral drank en vlaai.
- Feestdag van de H. Eva, Eefje het vermoorde meisje uit Hasselt, begraven op 7/9/96, haar feestdag

7 september.

- Heilige Hildewaard, noten goed bewaard. Vlaamse volksheilige, de H. Hilward, patroon van de notenbomen, waarbij deze vruchten moeten geoogst zijn een week voor of na zijn feestdag.
*Sint Hilward op de troon
't Schoonst staat dan de notenboom.*
- Veel hazelnoten,
veel kinderen.
- Een alomgekend gezegde: Boompke groot, manneke dood.(planterke dood)
Het gebruik bestaat nog: bij geboorte van een jongen werd een notenboom geplant, bij een meisje een perenboom.
- *Is het weer warm in september,
krijgen we een harde winter!*

8 september.

- O.L.Vrouw Geboort, trekken de zwaluwen voort.
- *Mooi weer op Maria Geboort,
Gaat gewoonlijk acht weken voort! (P.v.Z.)*
- **St.Truiden-Brustem:** Ter gelegenheid van het feest van Maria's Geboorte heeft aan de kapel bij de Spikboom te Brustem een bidstonde plaats.
- **Munsterbilzen:** Feestdag van de verjaardag van O.L.Vr. Geboorte en plaatselijke kermis.
Gewoonlijk wordt dan in de kapel te Eik een dienst opgedragen.
- **As:** Oprichtingsfeest van de oude parochie As op de feestdag van O.L.Vr Geboorte en plaatselijke kermis. (voor 900 n. C.)
- *Maria geboorte, boer zaai vlug je winterkoren.*
- *Maria geboren, boer zaai uw koren!*
- *Als Maria is geboren, landman zaai dan vlug uw koren.*
- *Het weer van Maria-geboort, duurt graag vier weken voort!*
- **Montenaken:** Van 8 tot 15 september wordt naar eeuwenoude traditie O.L.Vr. van Steps vereerd.
Dit wordt herdacht sedert 1213 sedert de overwinning van de Luikenaren tegen de Brabanders. In deze veldslag werd door de Bisschop Hugo het beeld uit de kapel gehaald en op het slagveld gedragen.
- St.Truiden.-Bedevaart naar O.L.Vr. van den Osseweg-Zoutleeuw (1935).
- *Op Maria's Geboort,
trekken de zwaluwen voort.*
- *An Maria Geburt, fliegen die Schwalben furt;
bleiben sie da,
ist der Winter nicht nah.*
- *Als de zwaluwen vertrekken voor de noten rijp zijn,
dan komt er een harde winter.*
- *Met vrienden is het als met de zwaluwen,
je ziet ze alleen bij mooi weer!*
- *Het weer op Lieve Vrouw Geboort'*

duurt gaarne vier weken voort !

- Krassen de kraai en de raaf verbolgen,
weldra zal de regen er op volgen !
- *Het weer van Onze Lieve Vrouw geboort,
duurt gaarne zo vier weken voort!*
- Maria Geboorte, wijdingsfeest Kerk van As.(later H. Aldegondiskerkje).
- *Als Maria is geboren,
boer, zaai vlijtig dan uw koren!*

9 september.

- **Ham:** Naar jaarlijkse gewoonte houdt men rond de Sint Gerardusbank een viering waarbij de mensen allerhande meebrengen zoals wijn, kaas, boterhammen met geperste kop, koekjes of iets lekkers mee.
- De waanzin van de 20ste eeuw vindt dat de 9de van de 9de maand van het jaar 1999 uitzonderlijk zodat men diverse huwelijken kon noteren enz...
De hondsdagen duren dit jaar nog altijd voort (1999)

10 september.

- **Montenaken:** Verering van O.L.Vr. van Steps, met vele pelgrims om in vroom gebed rust te vinden. Gebruik dateert uit 1664 toen de pest uitbrak.(1667) Daarom wordt hier aanroepen tegen besmettelijke ziekten. Ook de overwinning van de slag van Steps in 1213 wordt toegeschreven aan het aanroepen van het wonderbaar beeld door Bisschop Hugo van Luik die dit beeld op het slagveld liet dragen. Beeld uit de XV de eeuw, met titel 'Behoudenis der kranken'. Kapel uit 1465, verwoest en in 1478 terug opgebouwd op de funderingen van 1200. In 1853 werd ze weeral opgebouwd op de oude ruine. Op deze viering wordt het beeld naar oude gewoonte rondgedragen.
- Sint Nikolaas van Tolentijn (11305) wordt te **Niel/As** vereerd en wordt aanroepen tegen dierenziekten en brand, plotse dood. Hij werd heilig verklaard in 1446. Aanroepen tegen plotselinge dood, sterfte onder het vee, de "engelse" ziekte. Brood wordt op sommige plaatsen gewijd en bezit een ongekende kracht bezit. Gewijde broodjes werden onder het veevoeder gemengd om de boerderij tegen mond en klauwzeer te behoeden.
Er bestaat zelfs hierover een volkswijsje;
Snelt, zwakken naar het Niklaasbrood,
en gij, door de wrede smart verteerd,
vraag steeds het brood,
dat redding brengt,
als leed of ziekte U ooit deert.
Dit brood heeft menigmaal gestild,
de felle brand op de kust,
van ziekte en gevaar bevrijd,
en laaiend vuur en brand geblust. (P.v.Z.)
Bedevaart met aanroepingen tegen vallende ziekten, zenuwkwalen, stuipen, en alle kwijnende en terende ziekten, vooral bij kinderen.
- Plonst en duikelt eend en gans,
is er voor veel regen kans!

11 september.

- Heilige Vinciana van **Wintershoven** (1643).
- Op een oud bidprentje van Sint-Guido staat:
Onze zieken zal hy helpen,
roden loop, subite dood;
beestenkwalen zal hy stelpen,
staat ons by tot in den dood. (P.v.Z.)

12 september.

- H. Guido van **Anderlecht**. (11012). Aanroepen door kosters en koetsiers en tegen aambeien, waarbij een rode draad een genezende rol speelde, samen met een stukje eikenhout, zogezegd uit

de eik waaruit sinte Guido zijn staf had gesneden. Zo dit niet hielp konden altijd nog schijfjes appel op de wonden gelegd. Ook een aardappel in de broekzak, deed wonderen. Is ook de beschermheilige van kosters en koetsiers.(zie 14/7.) Vandaar de spreuk: Kosters koe mag op het kerkhof grazen!

- Bim, bam, beieren,
de koster lust geen eieren.
Wat lust hij dan wel?
Spek in de pan,
de koster is een lekkere man!
- *Septemberregen*
komt het zaad goed gelegen.
- De koster werd niet altijd op handen gedragen:
Wat nu gezongen zei de koster:
en de kerk stond in brand !
- Als het op de pastoor regent,
dan druppelt het op de koster!
- Spotten met de koster:
Als de klokken luiden:
hoor! de koster is van zijn wijf!
- Ik ben al zo lang koster geweest,
nu wil ik wel eens zelf de mis doen!
- Die stem heb ik nog gehoord, zei de koster,
en zijn geit stond op den hoogzaal!
- **Kortessem:** De parochiegemeenschap gaat op bedevaart naar O.L.Vr. van de Overwinning te Wigratzbad in Duitsland.
- *De gerst zaaien met Sint-Wijt, (Guido)*
is gerst met zakken kwijt!

13 september.

- Als het vrijdag 13 september is,
droog is dan Chrysostomis.
Johannes Chrysostomus (†407).
- **Spouwen:** Bedevaart naar Bitsingen waar een Mis wordt opgedragen tegen 15u. Het parcours omvat de wijken Weert, Biestert, Sapstraat, Dorpsplein, Papestraat, Riemsterweg, Op de Mheer, Vlijtingen, Zichen-Zussen- Bolder. Dit sluit aan met de vroegere bedevaarten naar O.L.Vrouw van Bitsingen van voor de tweede Wereldoorlog, toen Bitsingen nog Vlaams grondgebied was.
- *Als in september de donder knalt,
met Kerstmis hopen sneeuw valt !*
- Feestdag van de Kruisverheffing.
- *Geen wolkje op de Kruisverheffingsdag,
geeft een winter van woest gedrag!* (Druivelaar)
- **Tessengerlo:** Op 13 september 1998 zal op de Open Monumentendag de vrijheidsboom worden omgehakt ter gelegenheid van de 200ste verjaardag van het einde van de Boerenkrijg. Dit in nabootsing van het planten van deze boom in 1796 tijdens de Franse Republiek en het omhakken van deze boom in 1798 tijdens de Boerenkrijg.

14 september.

- De Heilige Notburga, patrones van de dienstboden.
- De Kerk viert vandaag ook het feest van de Kruisverheffing:
Gevonden door de H. Helena !
- Weerkundigen zeggen:
*Geen wolkje op Kruisverheffingsdag,
geeft een winter van woest gedrag.*
- Feestdag van de Heilige Guido, patroon van de kosters.(zie 12/7.)
- **Niel/As:** Kaarskensprocessie om 21 u aan de grot.(1999)

15 september.

- **Gingelom -Hasselbroek-Jeuk:** Bedevaartmis in de kapel van Sint-Job met verering van de relikwie.
- Feestdag van Onze Lieve Vrouw van Smarten.
- Eerste regen na een lange droogteperiode van minstens dertig dagen (1999)
- **As/ Niel:** Voertuigwijding aan de grot van Niel. (1999)
- **Zutendaal:** Processie O.L.V. Hemelvaart met openluchtmis in het Mariapark aan de Grot met daarna processie.
- **Zutendaal:** Sint-Rochusfeesten op de wijk Gewaai aan de kapel van de Maastrichterstraat om 18 u. met na de misviering een drankje voor alle deelnemers en daarna hondenwijding. (1999)

16 september.

- **Overpelt-Lindel Hoeven:** Bedevaart naar de H. Cornelius met aanroeping tegen allerhande kinderziekten, verering van de relikwie en inschrijving in het Broederschap van de H.Cornelis. Nadien kinderzegen. (1984)(1995).
- **Tongerlo:** Kinderzalving op de feestdag van St. Cornelius met namiddag animatie, georganiseerd door de landelijke gilde.
- **Elen:** Heropening van de kapel van de H. Rita aan het kasteel van Sippernau bij de restauratie en terug in gebruikname.(1989)
- **Tongerlo-Bree:** Feest van de kinderzalving op St.Corneliusdag waarbij de kinderen achteraf worden getrakteerd, rondtrekkend met zelfgemaakte fietsen (hotse knotse keuze rally), waarna de grootste zonnebloem wordt bekroond en afgesloten wordt met een balonnenwedstrijd.
- *Corneliusregen,
komt druiven goed gelegen.*
- Sint Cornelis, de bekendste geneesheilige aanroepen door de landbouwers tegen vallende ziekte, kinkhoest, maar ook om de redding van het hoornvee (corne).
- **Overpelt:** Sint-Corneliusviering in de parochie **Lindelhoeve** met verering van relieken en eucharistieviering met kinderzegening. (1995).
- **Mol:** Heilige Doorn-omwegang. sedert 1645, bewaard in de kerk Sint-Pieter en Pauwel, bewaard in een altaar vervaardigd door Artus Quellin, met stoet van minstens 700 deelnemers. Relikwie komende van de Abdij van Corbie en gevonden te Constantinopel. (1995).
- *Brengt het najaar helder weer,
't zal des winters stormen op het meer!*
- *Ludmilla , 't vrome kind,
Blaast vaak een forse wind.*
- *Ludmilla, dat vrome kind,
brengt dikwijls regen en wind.*
- *Ludmilla 't deugdelijk kind,
Schroom niet voor een harde wind!*

17 september.

- Sinte Lambertus, patroonheilige **van Luik en Loon**, waar nog verschillende bronnen of doopputten worden bewaard.
- Sint-Lambertus brengt de kaart, (kaartspel) bij de haard.
- *Trekvogels in een septembernacht,
zij maken de Kersttijd zacht!*
- September komt zaad en wijnstok goed gelegen!
- *Sint-Lambertus mooi en klaar,
brengt een volgend zonnig voorjaar!*
- *Is er met Sint-Lambertus zonnenschijn,
droog weer zal het in het voorjaar zijn!*
- *Met sint Lambeert,
komen de spinningen en de spoelen op den heerd.*
- **Lauw:** Bedevaart naar het graf van Priester Poppe te Moerzeke en een bezoek aan de abdij van Affligem.
- Feest van Sint Lambertus schutspatroon van allen die aan verlamming lijden, bisschop van Luik.
- Volgend gebed werd door kraamvrouwen gebeden:
Heilige Lambertus,

het kleine menskenkind kan slechts in pijn geboren worden,
 wil jij mij bijstaan, die zelf in smarten werd gebaard;
 het is een groot geluk aan een mens het leven te schenken,
 geef hem je beste gedachten en een groot geloof mee.
 En 'k draag met geduld wat mij is opgelegd.
 Laat ons bidden...

- Sint Lambert, brengt de sponderik aan de herd.
- Sint Lambeert, brengt stoelen en spinrokken aan de heerd.
- *September in een goed humeur,
het weer in de fleur!*
- *Sint Lambeert
Schudt het fruit.*
- *Sint -Lambrecht mooi en klaar,
Brengt een zonnig voorjaar.*
- *Droog zal 't voortaan zijn,
Zp Maubertuis geeft zonneshijn.*
- *Als het regent met Sint-Lambertus,
zijn de komende negen dagen slecht.*
- Heden morgen opgemerkt dat een hondertal zwaluwen zich verzamelden (voor Jos, huize Wildbroeck) op een elektrische paalleiding) om hun winterkwartieren te verwoegen in Afrika. Uitzonderlijk fenomeen dat ik wel nooit meer zal zien. (19/9/95)
Samen met vele en dikke eikels en veel noten voorspelt dit een late lange winter ? (controleren) 9.30u vertrokken !
- **Gingelom:** Sint -Jobsviering en bedevaart aan de Sint-Jobskapel in Hasselbroek-Jeuk. (1995).(niet in 1996).
- **Kinrooi:** Sint Ambrosiusviering door de schutterij op de schuttersweide aan de Basdonkstraat. (1995).
- Robin Hannelore in De Std.20/9/95 zegt:
"Als de zwaluwen vertrekken voordat de noten rijp zijn, is er een uitermate harde winter op komst."
- *Droog zal 't voorjaar zijn,
is 't met Sint-Lambert zonneshijn!*
- *Zo het in september dondert,
zullen het volgend jaar veel granen wassen!*

18 september.

- **Leopoldsburg-Strooien Dorp:** Sacramentsprocessie in het Strooien Dorp verbonden met het feest van St. Franciscus met ommegang, rustaltaren, plaatsing van versierde Mariabeelden achter de ramen en opluistering door minstens 150 figuranten.
De dieren worden ter zegening aangeboden.
- *Die zijn onkruid een jaar laat staan,
kan zeven jaar uit wieden gaan!*
- *In 't in september dondert,
leveren de granen wel honderd!*
- **Overpelt- Lindel:** Corneliusviering. Verering van de relikwieën met kinderzegen, missen en mogelijkheid tot inschrijving in het Broederschap, dit alles aan de kapel van Lindel.

19 september.

- **Jeuk:** Viering van St. Job en aanroepingen van de heilige man Job tegen zweren en verzweringen. Wordt erg gevierd door de omliggende parochies om de kermis van Hasselbroek die er mee gepaard gaat.
- **Zepperen-St. Truiden:** Viering van de H. Remaclus door de gilden en broederschappen.
- Vandaag St. Lambertus Patroon van het vroegere **bisdom Luik en Maastricht.**

20 september.

- **Peer.** Bedevaart naar Broeder Isidoor te Kortrijk.
Graaft de mier een diepe gang,

*Wordt de winter streng en lang,
Maar big erger zal het ons berouwen,
Als de mieren hoge nesten bouwen. (De druivelaar 1998)*

- *Als ere in september veel spinnen kruipen,
ruiken ze een strenge winter (1998)*

21 september.

- **Sint Matheus:** tollenaar, patroon van bankiers, ontvangers en douaniers. Valt gewoonlijk samen met het begin van de herst- of winterdag die een wondernacht voorafgaat.
- *Is het weer met Mattheus klaar,
brengt goede wijn voor 't komend jaar.*
- *Sint-Matheus lacht, maar de winter wacht.*
- **Achel:** Voettocht naar Scherpenheuvel en aankomst op 22 sept. met Mis opgedragen aan de deelnemers. Terugkeer per bus.
- *Mattheus storm en wind;
Pasen ook nog winter vindt.*
- St.-Matheus, evangelist.
Patroon van boekhouders en douaniers.
- *De padden wijzen regen aan,
zijn zij 's avonds op de baan!*
- *Komen er pluimen aan het riet,
bedenk het is nazomer en geniet !*
- *Sint-Matheus koud en guur,
maakt de druiven wrang en zuur!*
- *Ah! Sint Matheus lacht?
Jamaar.... de winter wacht!*
- *Sint-Matheus helder en klaar,
geeft goede wijn voor volgend jaar!*
- **Peer-Mariale** feesten, jaarlijkse processie langs de zeven vestkapellen van Peer. De bisschop Schruers gaat voor en na de hoogmis trekt deze processie ter ere van O.L.Vr. van zeven weeën, met een afvaardiging van de zeven kerkdorpen.(1997).
- *De herfst met vele nevels doorstoken,
Brengt een winter vol sneeuwvlokken.*

22 september.

- Heige Maurits, patroon van de infanterie.
- *Mauritius vertoont zich klaar,
aan vele stormen verwacht je maar.*
- Patroon van de infanterie!
- Op deze dag mag men geen tarwe zaaien.
- *Sint Mauritius helder,
schepen naar de kelder!*
- *Vertoont Mauritius zich klaar,
Aan vele stormen verwacht u maar.*
- *Is Sint-Mauritius hel en klaar,
Razen veel stormen volgend jaar! (P.v.Z.)*
- **Gutshoven-Heers(Borgloon):** Toegewijd aan de DRIE MOREN die de marteldood zouden gestorven zijn. De ene zou St. Mauritius zijn, de andere St Exepureus en de laatste St.Candidus Drie heilige Mauren uit het Thebaanse Legerlegioen.
- *Vertoont zich Mauritius klaar,
aan vele stormen verwacht u maar!*
- Herfstonweer 's nachts 23/9/1999.
- **Bocholt:** Bedevaart naar Br. Isidoor in Kortrijk.
- H. Thecla, patrones van de stervenden!

23 september.

- Feestdag Pater Pio. Zalig verklaard op 2 mei 1999. Van hem bestaan reeds legenden alhoewel hij pas in 1968 overleed. Hem wordt nagewezen dat hij aan bilocatie kon doen, bv. als monnik voor de bombardementsvliegtuigen verschijnen om deze van hun doel af te wenden, hij kreeg de stigmata als wonden van Christus, die niet te stelpen waren.

24 september.

- **Kortessem:** Festiviteiten rond de Opeindekapel waarin een 12de eeuws Madonnabeeld wordt bewaard, dat dank zij de Rijkswacht is gerestaureerd, die in 1975 deze plechtigheid invoerde. Het is een gepolychromeerd houten beeld " Sedes Sapientiae". Het beeld is altijd rijkelijk begiftigd met kant en borduurwerk en juwelen die bewaard zijn gebleven. De straten worden met bloemen bestrooid en het beeld wordt op de schouders rond gedragen door de rijkswachters. Versiering van de huizen en Eucharistieviering in een feesttent. 1996-1999...
- Deze dag kan men het stormweer bezweren door de heilige Andochius te aanroepen: Een beeldeken van de heilige Andochius op 't schip, is een heel stel reddingsboeien waard.
- Feestdag van de heilige Andochius
- Feestdag van de H. Bartholomeus:
Zoals Barthomomeus is,
blijft gans de herfst gewis!
- *Staan er veel noten aan de twijgen,
dan gaan we nog een harde winter krijgen!*
- *Variante: Veel noten aan het hout,
maakt de winter streng en koud!*
- Wie aan vrouw, hond en notenboom plezier wil beleven,
moet vooral niet verzuimen ze slaag te geven!
- **Winterslag-Genk:** De St. Eventiusparochie en de H. Hartparochie gaan samen op bedevaart naar Oostakker
- *Als Sinte-Mattheus lacht,
de winter nog wat wacht.*
- *Sint Mattheus koud en guur,
druiven wrang en zuur.*

25 september.

- **Wintershoven:** Plechtigheid ter ere van de H. Lambertus, hoogmis en plechtige processie met het Allerheiligste en de grote Relieken, waarna tocht naar de Lambertusbron waar zijn zegen wordt gegeven. Ook de gelovigen van de naburige parochies zijn door de Bisschop uitgenodigd deel te nemen om door de voorspraak van de heiligen van Wintershoven Gods zegen af te smeken over hun eigen noodwendigheden en die van ons Vaderland.
- Er is een volle aflaat voor de zielen des vagevuurs te verdienen door de verering van de relikwieën van St. Lambertus. (Het Luikerland.1898)
- Sinte Mauritius geeft goed weer, maar dan komt het stormweer weer.
- **Maaseik:** Rozenkransbedevaart van de parochie naar Lourdes van 25/9 tot 29 sept.1995.
- **Maaseik-Aldeneik:** Sedert 1577 wordt alle 25 jaren de Harlindis-en Relindisstoet gehouden naar aanleiding van de verheffing van de relieken van deze heiligen. Tegen 1997 zal de St Annakerk volledig gerestaureerd zijn voor deze plechtigheden.
- **Maaseik:** Lourdesbedevaart van 25/9 tot 29/9 gekend als traditionele rozenkransbedevaart georganiseerd door de Parochie.
- Isidoor en Oostakker, het heiligdom van O.L.Vr.
- Cosmas en Damiaan, patroons van apothekers en dokters.

26 september.

- H. Damianus.
- *Die van Leuven kermis keren,
brengen de winter onder hun kleren!*

27 september.

- **Leopoldsburg - Strooien Dorp:** St. Franciscusprocessie, door de straten van het dorp met zegening van de huisdieren.
- Cosmos en Damianus, patroon van artsen en apothekers.
- **Kinrooi:** Bedevaart naar O.L.Vr. van Oostakker.
- **Wintershoven:** Centrum van de kerstening in onze streken, wordt in de oude romaanse Sint Pieters-en-banden-kerk, de Sint-Annafeesten gevierd met een plechtige toewijding aan Sint Anna-tien-drieën, vereerd om de vruchtbaarheid af te smeken. In deze kerk worden verscheidene relikwieën van heiligen bewaard uit de 7de en 8ste eeuw.
- Is de nacht voor Michiel klaar, strenge winter wacht je maar.
- Feest van de H. Vincent ... Paul (11680) patroon van de wezen.
- *Vallende eikels vóór Sint-Michiel, snijdt de winter door lijf en ziel!*

29 september.

- Feestdag van St. Gillis, aanroepen tegen keelpijnen en kroep. Op deze avond haalde men de spinnewielen uit de bovenkamer om vlijtig rond de haard te spinnen. Ook patroon van de smeden en ijzervlechters. Tevens aanroepen tegen oogkwalen. Zie het Sint Gilliskapeletje te **Opglabbeek**
- Sint Gilleke, 't kloske op 't spilleke,
- Sint Michiel, 't klosje op 't wiel.
- Sint Michiel wordt ook aanroepen voor die 's morgens slecht kunnen opstaan.
- *Sinte Michiel verbiedt de witte hoed en de linnen kiel, want Sinte Michiel brengt de winter onder zijnen kiel.*
- *Vallen de eikels op Sint Michiel, dan zit de winter op onze hiel.*
- *Valt er regen op Sint-Michiel, dan doet de winter slecht zijn stiel!*
- *Sint Michiel steekt het licht aan,*
- *Acht dagen zonneshijn, geeft Michiel om wel te zijn!*
- Sint-Michiel steekt de vierurenboterham op zak.
- *Sint Michiel zit de zon nog op de hiel!*
- *Acht dagen zonneshijn, geeft Michiel om wel te zijn!* (Sint-Michiels' zomer!)
- Sint Michielskoren, is half verloren.
- *Op Sint-Michiel gezaaid zaad, Is niet te vroeg en niet te laat.* (P.v.Z.)
- **Eigenbilzen:** Bedevaart voor zieken naar O.L.Vr. van Oostakker.
- *Valt er regen op sint Michiel, doet de winter slecht zijn stiel!*
- *Als de zwaluw Sint-Michaël ziet, dan begint de winter voor kerstdag niet.*
- Op enkele plaatsen in de **Kempfen** bestaat het gebruik onder de huwbare meisjes, van lege en gevulde okkernoten in een zak te mengen. Zij die een volle troffen zouden dat jaar nog huwen.
- **Lommel-Kolonie:** Erewacht gehouden door de eucharistische gebedsgroepen met gebeds- en bezinningsnamiddag.
- **Zepperen:** Viering van de patroonheilige Sint-Michiel in navolging van de gilde- en broederschapstraditie en kermis.
- **Maaseik:** Ter gelegenheid van de Rozenkransfeesten bedevaart naar Lourdes.
- Feestdag van Sint Michiel, suikerbakkers vieren dan feest.
- **Overrepen:** Repense gedenksteen voor het 900 jarig bestaan van het dorp! Pontificale mis met prominenten, genodigden dorpsbewoners en tocht naar het schutterslokaal.
- *Trekt voor Michiel de vogel niet, geen winter is nog in 't verschiet!*
- Sint Michielszomer is de eerste nazomer in de rij:
Valt er regen op Sint Michiel, dan doet de winter slecht zijn stiel.
en:
Sint -Michiel, zit de zon nog op de hiel!
- Vroeger was er een werkonderbreking bij het landwerk: na de zomer werd dit afgeschaft: Sint

- Michiel, steekt de vierurenboterham onder zijn kiel!
- *Sint -Michiel,
verbiedt de strohoed en de linnen kiel.*
- *Sint -Michiel,
zit de zon nog op de hiel.*
- *Verlaat de zwaluw het land voor Sint-Michiel,
Dan zit een gure winter ons op de hiel.*
- *Houdt Michiel nog hier het trekkend wild,
dan blijft het weer nog langer mild.*
- Sint Gilleke, 't kloske op 'spelleke;
Sint Michiel, 't kloske op 't wiel.
- **Lanaken:** Bedevaart naar San Damiano, Montechiari en Cravecchia.
- Feestdag van St. Michiel.
- *Acht dagen zonneschijn, geeft Michiel om goed te zijn.*
- *Michiel draagt de winter onder zijn kiel.*
- Ook kende men de spreuk:
Sint Michiel steekt de vieruurboterham in zijn zak, maar brengt hem op St. Mathijs (24 feb.) terug.
- *Verdwijnt de boer van de akker,
Dan worden hond en jager wakker!*
- *Komt van het land de veldmuis,
breng dan turf en hout in huis.*

30 september.

- Mandenmakers en korfvlechters vieren de H. Hiëronymus, kerkleraar.
- *Warm in september,
koud in december!*
- *Houden de kraaien school,
zorg dan voor hout en kool.*
- *Draagt de haas nog zijn zomerkleed,
Dan is de winter nog niet gereed!*
- *Kruipen de muizen diep in de grond,
Dan maken zij een strenge winter kond!*
- *Bomen ontkleed,
Mensen gekleed!*

INDEX PLAATSNAMEN EN HEILIGEN

A		J	
Achel	10	Jeuk	7, 9
Aldeneik	12	Job	7, 9
Alken	3		
Anderlecht	6		
Andochius	11		
As	3, 5, 6, 7	Kathelijne	1
Aubel	3	Kinrooi	9, 12
		Kortessem	7, 11
B		L	
Bartholomeus	11	Lambertus	8, 9, 10, 11, 12
Beringen	4	Lanaken	13
Bocholt	11	Lauw	8
Bree	8	Leopoldsburg	9, 12
Brustem	5	Leut	2, 3
		Lindel	8, 9
C		Lindelhoeve	8
Cornelis	8	Lommel	13
Cornelius	8	Loon	8
Cosmos	12	Louwel	4
		Luik	6, 8, 10
D		M	
Damianus	12	Maaseik	4, 12, 13
		Margaretha	3
E		Matheus	10
Egidius	1, 2	Mauritius	10, 11, 12
Eigenbilzen	13	Maurits	10
Elen	8	Meeuwen	3
Eva	4	Michiel	1, 2, 12, 13
		Moelingen	3
F		Mol	8
Franciscus	9	Montenaken	5
		Mulken	2
G		Munsterbilzen	5
Gelieren	3		
Genk	3, 11	N	
Gillis	1, 2, 3, 12	Niel	6, 7
Gingelom	7, 9	Nikolaas	6
Guido	6, 7	Notburga	7
Gutshoven	11		
H		O	
Ham	5	Opglabbeek	2, 4, 12
Hasselbroek	7, 9, 10	Overpelt	3, 8, 9
Heers	3, 11	Overrepen	13
Helena	7		
Heppen	4	P	
Hiëronymus	14	Peer	3, 10
Hildewaard	4	Pieter	8
Hilward	4		

	R			V	
Rita		8	Vinciana		6
Rosa		3	Voeren		3
Rozalie		3			
				W	
	S		Wijchmaal		3
Spouwen		7	Wimmertingen		2, 4
St.Truiden		5	Wintershoven		6, 11, 12
Susteren		4	Winterslag		11
	T			Z	
Tessengerlo		7	Zepperen		10, 13
Thecla		11	Zutendaal		7
Tongeren		2, 4			
Tongerlo		8			